





ყვეტის დროს. შევირდების სწავლისა და ყოფა-ქცევას თვით მშობლები ადგენენ თვალ-ყურს.

ქ. კატოვიცაში თავი მოიყარეს რუსეთისა და გერმანიის მთავრობათა წარმომადგენლებმა, რომლებმაც ხელშეკრულება უნდა დასდონ პრუსიისა და რუსეთის რკინის გზების დაბა გერბში შეერთების შესახებ. აწინააღმდეგებდნენ რუსეთის რკინის გზებს შეერთება ახალი ვასავალი სახდარ გარედ.

21 აპრილს ვახსნა პეტერბურგში სატარიფო კრება, რომელმაც ბირჟის კომიტეტების წარმომადგენელთა დასწრებით, უნდა განიხილოს ზოგიერთ საქონელზე დაწესებული ტარიფი.

გზათა სამინისტროს განკარგულებით იგნისში უნდა შესდგეს ქ. როგაში კრება რუსეთის ყველა რკინის გზების მოძრაობის უფროსთა კრების წევრები გაიკრიბნენ რიგისა და ლიბავის ნავთსადგურებს და შემდეგ გერმანიის წევრენ იქაურ რკინის გზების გასაცნობად.

ვაზ. რუსკია ინვალიდშია დაბეჭდილია: სამხედრო მინისტრის განკარგულებით უმთავრეს შტაბში დაწესებულია განსაკუთრებული განყოფილება, სადაც უნდა შეგროვდეს ყველა ცნობები რუსეთში მოკლულ და დაჭრილ აფიცრებისა და სალდათების შესახებ. ამ ცნობებს, მიღებისთანავე, ვაზ. რუსკია ინვალიდში გამოაცხადებენ. ამას გარდა ყველა ცნობებს მოკლულ და დაჭრილ სალდათების შესახებ ადგილობრივ გუბერნატორებს გადასცემენ, ნათესავებისათვის შესატყობინებლად. უმთავრესი შტაბის სთხოვს სალდათების მშობლებსა და ნათესავებს—ამბის გასაგებად არა უმთავრეს შტაბს, არამედ ადგილობრივ გუბერნატორებს მიმართონ ხოლო.

კიშინევის გუბერნატორის განკარგულებით სხვა-და-სხვა ვადით დაბატონდება მიესაჯა 24 ებრაელი, რომელთაც 15 აპრილს ქალაქს გარეთ კანონით აკრძალულ კრების გამართვა ჰპარალდება.

ვაშაშვილის პოლიციურ გაზეთ „გონეც პორანნი“-ში მოთხრობალოა შემდეგი: სამხედრო კომისიონერმა ზახაროვმა დაუკვეთა ადგილობრივ სავაჭრო სახლებს მალაყელიანი ჩეჭები ჯარისათვის სულ 10 ათას მანათისა. დანაშაულს დროზე ყველა დამხადებული ჩეჭები ვარშავიდან ირკუტსკში გაგზავნეს. ამ დღეებში ჩეჭების უმეტესი

ნაწილი უკან დაბრუნეს ვარშავაში, რადგან აღმოჩნდა, რომ ჩეჭები ერთმანეთზე დაწებულ ნაქრებიდან ყოფილა გაკეთებული და არა შეკერილი, და, გაშინჯეს თუ არა სალდათებმა, იმ წამსვე დარღვეულან.

### სასამართლო

I გუშინ, 27 აპრილს, სამსამართლო პალატამ აღარ განიხილა ვაჭრის ვლასოვის გაძარცვის საქმე. ამ საქმის გამო დაბარებული მოწვევ არ გამოცხადდა.

II გუშინ-წინ ტფილისის ოლქის სასამართლომ გაართვა საქმე ამიერ-კავკასიის რკინის გზის კონსტრუქტორად ნაყიფის ლიუდვიგ ურლიკოვსა, რომელსაც ამიერ-კავკასიის რკინის გზის უფროსის ივანოვის შურაბაცყოფა ჰპარალდება. ურლიკოვი სამსახურიდან დაუთხოვნილად რაღაც საქმის გამო. რამდენიმე დღის შემდეგ შესულა უფროსის კაბინეტში, როგორც საბრალდებლო ოქმიდან სჩანს, ურლიკოვს დაუწყია ყვირილი და უთქვამს: „მე არ გაგზავნენ და ვიტყვი, რომ უსაფუძვლოდ დამითხოვე რკინის გზის გამგეობაშია“ და სხვ. სასამართლოში ბრალდებულითა თვით დამნაშავედ არ იცნო. ოლქის სასამართლომ ურლიკოვი დამნაშავედ იცნო და მიუსაჯა 25 მანეთით დაჯარიმება, ანუ, თუ ჯარიმას ვერ გადაიხდის, 5 დღით საპყრობილოში დაბატონდება.

### წერილები

ბახშიძე, საკვირველია, ამიკლეს კითხვებო: რა მიზეზია, რომ ასე გახშირდა ქურდობა, განსაკუთრებით ალანის გამოდგომა. რა მიზეზია, რომ ალანოვებს ინდობენ, არავის ვერდებანია. ვივრჩით, რა საშუალებით დავცვათ თავი ავახაყებისა და ავახაჯობისაგანა.

აგერ დღესაც მომივიდა წერილი, რომლითაც თელავის მოქალაქე ალექსანდრე კირაკოზოვი მატყობინებდა, რომ წულელ (18-17 აპრილს), ღამის 2 საათზე, გაუქურდილათ სამი დუქანი: ერთი თითო წერტილის მომწერისა, რომლისაც სწავრიბილა გაუტანილად 247 მან., მეორე გრიფოლ ოსფოვისა, რომლისაც შეკერილი და შეუკრავი საქონელი 60 მან. წაუღიათ და მესამე იაგორ მიკრტუმოვისა, ფული და არაყი გაუტანილად 40 მან. სხვათა შორის, კირაკოზოვი იმასაც მატყობინებდა, რომ ეს დუქნები მზრის უფროსის სახლს ზედ აკრავს, სადაც ყოველთვის ხუთი გზორი იდგა, ხოლო ამ დამეს არა მდგარა. გაბორტებული ბანი კირაკოზოვი უფრო იმზე ათითებს, რომ მზრის უფროსის სახლის ფანჯრები ზედ დაჭურებენ იმ დუქნებს, რომლის ვეგებრთვლა კლიტები დაღვეს და მეოთხე დუქნის კლიტე უწვალბით, თუმცა ვეღარ მოუწერიათ. მართალია და ქეშპირტება, რომ ალანის მარჯვენა ნაპირის სოფლებში და თვით ქ. თელავშიც გაშვარდა ქურდობა და ყოველკვარი ავახაყობა. მართალია, რომ არავის ინდობენ, აგერ

ხმად არ გადიხართო. ეგვევი განიგეორა შემდეგ წელს ბათუმის საქალაქო სკოლას ინსპექტორმა, რომელსაც ჩაბარებული ჰქონდა მთავრობისაგან ქართული სკოლის ზედამხედველობა. 1883 წლის ანგარიშიდან სჩანს, რომ სკოლის თვალყურის გდება მინდობილი ჰქონდა პოლიციასაც. 1885 წელს იანოვსკიმ ხელმოკრედ გამოაცხადა სკოლის მასწავლებელს, რომ რუსული ენის სწავლება იყოს ჩემის პროგრამის თანახმად და არიმეტიკა და გეოგრაფია უნდა ისწავლებოდეს რუსულ ენაზედ. 1887 წ. ბ. ანოვსკი ოფიციალურად მოსთხოვა გამგეობას, რომ რუსულის ენის სწავლება შემოდებულ იქნას პირველი წლის მეორე ნახევრიდან. გამგეობა დამოკრძალა ამ განკარგულებას. მიუხედავად ამისა, როდესაც ერთი წლის შემდეგ სკოლა დაათვალიერა ქუთაისის სახალხო სკოლების ინსპექტორმა, დიდი ჩხუბი აუტეხა მასწავლებელს. ნათამეს, როგორ არის სკოლაში გაბატონებული ქართული ენა...

სკოლის საქმე თავში ვერ წავიდა კარგად. სკოლა დაარსდა უპირველესად ქართველ მაშხადიანთათვის. მაგრამ სკოლა რომ გაიხსნა, სკოლაში 14 მართლმადიდებელი ზაგირდი იყო მარტო, რომელთაც მიემატა შემდეგ 11 მაშხადიანი. 1881 წ. სკოლაში 18 მოსწავლე იყო და მათ რიცხვი არც ერთი არ ერია ქართველი მაშხადიანი. ზოგი მაშხადიანი, რომელიც ჩვენს სკოლაში სწავლობდნენ, მთავრობის მიერ ახლად დაარსებულ სამოქალაქო სასწავლებელში იქმნენ გადაყვანილნი (თითქმის ძალდატანებით), თუმცა ამ სასწავლებლიდანაც მალე გამოვიდნენ. ზოგმა კი მთლად დაანება სწავლას თავი. მაშხადიანობა უნდობლად უყურებდა ქრისტიანთა სკოლებს. ამ მხრივ დიდი გავლენა ჰქონდათ მათზე ფანატისკოს ხოჯებს. ქართველ მაშხადიანთა ცხოვრება არ იყო ჩამდგარი კალაპოტში: ბევრმა არ იცოდა,

ს. რუსპირში ბიძაშვილი ბიძაშვილი და ს. ქვემო ხოდაშენში ძმად ძმა მოკლა, ს. კურდღელურში კვირაცხოვლობის სწორზე ხალხის ბრბომ ორს საერო დარაჯს ეჭვ დაუშინა და ერთი მათგანი სიცოცხლეს გამოასალმა ქეთია და ეჭრით. ყველა ეს მართალი და უტყუარია, მაგრამ როგორც მრავალი ამგვარი მოქმედება, ისევე მრავალი მათი მიზეზი, როგორც ჩვენში ვერაფერ მოსთვლის ახლა ყველა ქურდობა-ავაჯობას, რაც ამ ზამთარს და გაზაფხულზე უკვე მოხდა, როგან ამათა-კი მოსწყინდათ ანუ სხვა, ვინც მისი მოვალეა, ისევე არც მე და არც სხვას არ შეუძლიან უკლებლივ ჩამოსთვალს ყველა მიზეზი ამ სამწუარო მოვლენისა.

თუმცა ქურდებისა და ავახაყების აღმოჩენა ძალიან იშვიათია, მაგრამ როცა ხდება, ძალიან საფულისხმოა, რომ ისინი რომელსამე საჩინო ოჯახის მოსამსახურენი გამოდგებიან ხოლმე. რასაკვირველია, ეს შემთხვევით არის, მაგრამ მაინც საყურადღებო შემთხვევაა. სიმდიდრეს და უზრუნველობას ყველა ელტვის, ხოლო სხვა-და-სხვა გზით ცდილობენ დაახლოვდნენ: ზოგი შრომობს პატრონის საქმის გასაქრებლად, ზოგი თავსა ჰყიდის, ზოგი სინდისით ვაჭრობს, ზოგი თავის გაბედულებას და ხერხიანობას იმაზე ხმარობს, რომ სხვის შრომის ნაყოფს დაეპატრონოს; ამ უკანასკნელთა ჯგუფში შეიძლება იყოს დიდიც და პატარაც, კაციც და ქალიც, მოქალაქეც და მოქალაქეთა მოთავენიც, სოფელიც და სოფელთა პატრონიც, ქურდიც და ავახაყიც. ზედ ახალწულიწად დღეს ს. აწყურში გაქურდეს დავით გამყრალიძის (აწყურელი) სახლი. როცა სტუმრად ნამყოფი ოჯახი დაბრუნდა შინ, ქურდი თურმე ისევ სახლში იყო. ქალებმა დაიხანეს, რომ ვიღაც გამოვარდა სახლიდან და გადატეხა მოაჯირიდან. რასაკვირველია, შეშინდნენ. აწყურელის სიღვრეა, რომელიც ავადმყოფობდა გულის სიგანით, ევარა აიტანა შეშუთება და იმავე დამეს ვარდაიკვალა. სახლიდან ქალის ზოგიერთი ტანისამოსისა და სტუმარ კაცის საცვლის წაღება მოეწერათ, სულ 4—5 თუნის საღირასისა. იმავე დამეს აქეთ ეცნენ, ქურდი ვერა ნანეს-რა, ხოლო ჩაის კოვზები იპოვნეს, ქურდისაგან დაბნეული. მეორე დღეს ბოქალუ, მამასახლისი, ნაცვლი და სხვანი იქ შეიყარნენ, აღმა-დაღმა, გარდა-გარდმო ბევრი იარუს და ის კვლიც დაჭარბეს, რომელიც ქურდს თავსზედ დაეტოვებინა, პოვნით-კი არაფერი უპოვნით. ამ დროს ბანი აწყურელი ქუთაისში იყო. გავიდა ორი თვე. ყველას დაიბრუნდა ქურდობა და ქურდიც მოვიდა ბანი აწყურელი, დაიწყო კითხვა-ძიება და დიდი ხანი არ გასულა, რომ ნაქურდალს მიაგნო ზემო ხოდაშენის მესობრებელ გლეხის სახლში. აქ მოპარულ ტანისამოსიდან ძუძუთა ბავშვისათვის ჰეჩანგი შეეკრათ და სტუმარ კაცის საცვალ-კი თვით გლეხს კარგად გამოსტავადა, აღმ აჩნდა, რომ ეს ტანისამოსი და სხვა ყველა დანაკარგი ბანი აწყურელისა აქ მოეტანა გიო ქიტუაშვილს, რომელიც სხვებთან ერთად მიეკვებულა სასამართლოში. 15 აპრილს იყო კიდევ გარჩევა ამ საქმის, ხოლო გადადეს, მოწმეების დაუსწრებლობის გამო. მართალია, ბანმა აწყურელმა დიდი უნარი და ნიჭი გამოიჩინა, ასე

აქ დარჩებოდა, თუ გადასახლებდოდა ოსმალეთში. ყველაფერი ეს აბრკოლებდა ქართულ სკოლის საქმეს, რომლის ერთი დიდი უბედურებაც ის იყო, რომ ვერ იშოვნა ისეთი ხოჯა-მასწავლებელი მაშხადის რჯულისა, რომელიც ქართველი ყოფილაყო სულით და გავლენა ჰქონდა მაშხადიან ქართველებზე. სკოლის მდგომარეობამ ისეთ სასოწარკვეთილებას ჩაგდო მასწავლებელი, რომ იგი ურჩევდა გამგეობას სკოლის სრულიად დაქტვას რამდენისამე წლით. ცუდად იმოქმედა საზოგადოებაზე იმ გარემოებაშიც, რომ სკოლისთვის დაპირებული ადგილი ბათუმის გუბერნატორმა სხვას გადასცა. ზოგიერთებმა იმის წინადადება მისცეს გამგეობას, რომ სკოლა სხვაგან გადაეტანათ.

სკოლის ბედი უკეთ დატრიალდა, როდესაც 1882 წ. დამდგეს სკოლის მასწავლებლად დანიშნა მ. ნათამე, იშვიათის ენერჯის და თავგანწირული კაცი, რომელმაც დაუფასებელი მამგი დასდო სკოლას, სისხლი შეიღო მას და რომლის სახელი არასოდეს არ უნდა დაიფწყოს ბათუმის ქართულმა სკოლამ \*). ბ. ნათამე დაუახლოვდა ქართველ მაშხადიანებს, ჩაიხედა მათ გულში, მივიდა მათთან როგორც მეგობარი და იმით თანდათან ნდობით დაუწყეს ყურება თავის ქრისტიან მოძმეებს და მათ მიერ დაარსებულ სკოლას. ნათამის მეთაურობით მოხდა ბათუმელ და ახლო-მახლო სოფლის ქართველ მაშხადიანთა ყრილობა, რომელმაც გადასწყვიტა, მიგაბარათ ჩვენი შვილები ქართულ სკოლაშიო. ამისთანავე თხოვეს მასწავლებელს, ჩვენი დადგენილება ქართულ გაზეთში დაიბეჭდოს, რომ ვამცნოთ „გურჯის“ საზოგადოებას, ჩვენც ხალხი ვართ, ჩვენც გვეწყურია სწავლა-განათლებაო. თუ თავში სკეპტიკურად უყურებდა მაშხადიანო-

\*) სკოლის მასწავლებელი იყო სიკვდილამდის (1890 წ. დღე-).

რომ ზოგნი ნატრობენ, ნეტავი ჩვენი პოლიტიკელი მსახიობებად წავიდნენ ქუთაისს და ბანი აწყურელი ჩვენ დაგვიყენონო—ამისი ქურდობა მოსაბაბია. მაგრამ თუ აწყურელი შესძლო პოვნა ვისთანა წაქურდალოს, რომლის დამადგა დაეცა, ესაა იმდენი ვერ შევსძლებთ პოვნას თუნდაც მათი მოძმეები, რომლებსაც დამადგა თელინა? შევსძლებთ, მაგრამ „აპეკას“ შეგვეულები ვართ. უნდა გადავიჩვიეთ „აპეკას“ და შევიშულოთ იგი, მაშინ ქურდობა და ავახაყობა შემცირდება.

### ნალიკრელი

მხიობა. წელიწადი გადის აგერ და ჩვენს დაბას არა დირსებია არც წარმოდგენა და არც სხვა რამე გასართობი. მიზეზი მოხერხებულ შენობის უქონლობა იყო. ამ გაზაფხულდანი-კი ამ უმთავრეს დაბრკოლებას ეძლევეთ, რადგან თეატრის შენობა შუა მაისში მზად იქმნება. გარედან მზადა და ახლა შინათა მუშაობა: დეზავენ ლოკებს, აივანს, ქანდაკას, ხატავენ დეკორაციებსა და სხვ. როგორც გვიგეთ, შენობა სულ ჯდება 15 ათასს მანეთზე მეტი. მას შემდეგ, რაც წინანდელ თეატრი დაიწვა, ქუთათურ-ტფილისელი აქტიორები ყოველ ზაფხულში ბით გეტყვებდნენ და სხვა და დაბა-ქალაქებში მართავდნენ წარმოდგენებს; ახლა-კი, იმედია, ხშირ-ხშირად გვეწყვიან და თამაშით დაგვატკობენ. აქაურ ქუჩებში ზამთრიდანვე იწყეს ქეების დაყრა, მაგრამ ისეთი ლოდენი დაჭარბეს, რომ რიყე ვერცხვა კაცს. რამდენისამე წლის წინათაც ამგვარად მოკეტეს ეს გზები, მაგრამ ორიოდ თვის შემდეგ ერთი მთხელის ბრძანებით, ისეე აბოჩინეს ქეები და გადაყრევნეს. მგონი, ახლაც ისე აპირებენ. აქაური ვაჭრები გზის კეთებაში არაერთად მონაწილეობას არ იღებენ და ახლო-მახლო სოფელ ლეგი აკეთებენ. 16 აპრილს მზრის უფროსთან ჩამოვიდნენ ს. საქარის გლეხები და სთხოვეს მზრის გზის კეთებისაგან განთავისუფლება. გასტრის მათი თხოვნა თუ არა, ალამა უწყის. შეიცვალა მატარებელთა მიმოსვლის წესი და აგვირია წერილებისა და ურნალ-გაზეთების მიღების რიგიც. ტფილისიდან ფოსტა საღამოს ცხრა საათზე მოდის, რომლის შემდეგ ფოსტიდან მალეა არაფრისა არ შეიძლება, ბათომბიდან-კი მეორე დღეს 11 საათზე. წინად დილ-დილობით ვიღებდით ორივე მხრიდან ყველაფერს, ახლა-კი ნაშუადღევსაც ძლივს ვიღებთ.

### საყულიელი

ალბშირი (ოსეთი). ომის ამბები ძლიერ აინტერესებს აქაურებს. თუ შევამჩნიეს, რომ გაზეთი მიიღეს და კითხულობ, მოკვივდებიან და გვხევენ: „ჩვენ ახალი ანბანები რა არის კი ომისა, წავიკითხოვო“. როგორც იყო, გვეღირსა გაზაფხული და გადაჩა საქონელი შიმშილი. წელს უთიგობის გამო დიდი გაჭირვება იყო. 4 აპრილს მოულოდნელად მოთავა 1/2 არშინის სიმაღლეზე ამ ემად კი კარგი ამინდებია. ხალხი უკვე გავიდა მინდვრად და შუუდგა ხენათესის თადარგს. ბაღებშიაც დაიწყეს მუშაობა. ქურდ-მაკაცებიც არ გვაკლებენ ხელს, ხან ცხენების იზარავენ, ხან საქონელს. ამ უკანასკნელ დროს თევზის პარევიც სწავლეს: 17 აპრილს თევზი დაეჭირა

ბა ჩვენს სკოლას, რამდენისამე წლის შემდეგ მისი ცხოვრება რომ დაწყნარდა და დაიანბა როგორ უნდაგაროდ იღვწოდა მისთვის წერაკითხვის საზოგადოება, გული მოუბრუნდა და სხვანაირად შეხედა საქმეს. მალე ბათუმელმა მაშხადიანმა ქართველობამ თხოვნით მიმართა მთავრობას: ოსმალეთის მართებლობის დროს სასკოლო ადგილი გვექონდა, რომელიც რუსის მთავრობამ მისიკუთრა, ენლა ამ ადგილის მაგიერ სხვა მოგვეცია, რომელიც გვიანა გადავცეთ ქართულ სკოლას, რომელიც ჩვენთვის არის დაარსებული. ქართველ მაშხადიანობის თანაგრძობა აღნიშნა ს. მესხმაც თავის მოხსენებაში, რომელიც გამგეობამ სასკოლო ადგილისთვის გაგზავნა ბათუმში. გამგეობას მოუვიდა კერძო წერილებიც: ქართველი მაშხადიანები უცხადებდნენ საზოგადოებას მადლობას და თხოვდნენ, სკოლა სხვაგან არ გადაიტანოთო. სკოლას მტკიცე ნიადაგი მიეცა და 1883 წ. მისში მასწავლებელი სწერდა გამგეობას: „სკოლა ნამდვილ თავის გზას დაადგა. თუმცა ბევრა ცდა მართებს, რომ თავის დანიშნულებას მიაღწიოს, მაგრამ საიმედო ის არის, რომ იმან ყველას ყურადღება მიიქცია თავის თავზე. ვისთვისაც იგი დაარსდა, იმით ახლა კარგად იციან, რომ ჩვენი სკოლა იმითი, სიმამრებით და გულგამოლილი შეჭყურებს ყველა მათგანი სკოლას, ყველა მათგანი მოდის სკოლაში, ყველა ცდილობს, რომ რაიმე სიმამრება აღმოუჩინოს სკოლას“.

ასეთი თანაგრძობა დამსახურა სკოლამ ქართველ მაშხადიანთა და ბათუმის ყველა ქართველთა შორის, მაგრამ მას ახლა განსაცდელი მოელოდა სხვა მხრიდან.

კალაში

(შემდეგი იქმნება)

მლ. არღონი ი. ნათელაშვილს და ურმით მოქმედდა 83 კალი. მოუსწვრია წვიმის და ურმი გადავარდნა იქვე ხუთი საყენის მანძილზე. ერთი ის აუღია აუღია და სადღაც მიუშალავს. თვეზთან ტანისამოსიც ყოფილა და ისიც თან გაუყოლებოდა.

**ალაგირელი.**

**ღამის ღებულები**

(რუსეთის ღებუშათა სააგენტოსაგან)

27 აპრილი

**კამბარაშვილი.** უმაღლესი ბრძანება: „საქირად ვცანიო საომრად დავამხადლოთ კიევისა და მოსკოვის სამხედრო ოლქების ჯარების ის ნაწილები, რომელნიც დანიშნულნი არიან შორეულ-აღმოსავლეთში გასაგზავნად ჩვენის მებრძოლთა გასაძლიერებლად, აგრეთვე მოვუმატოთ ყაზანისა და ციმბირის სამხედრო ოლქების ერთის სარკინის გზა ბატალიონისა და ზოგიერთ სათადარიგო ნაწილების რიცხვს. ამიტომ ვუბრძანებთ სამხედრო მინისტრს, ეხლაც მოახდინოს შესაფერი განკარგულებანი. ამასთან ვუბრძანებთ: 1. გაწვეულ იქნენ სამხაბურში, განსაკუთრებით ამისათვის დადებულ სამობილიზაციო წესის თანახმად, საჭირო რიცხვი სათადარიგო ჯარისკაცებისა შემდეგ მარტებში: ა) კიევის სამხედრო ოლქისა: პოლტავის გუბერნიის—პოლტავისა, კონტაისკისა—კურსკისა, ბელგოროდისა, კოროჩანსკისა და ნოვოოსკოლდისაში; ხარკოვის გუბერნიის—ხარკოვისა, ვალკოვისა, ზმიევსკისა, იზიუმსკისა, კუპიანსკისა, სტარობუდსკისა და სუმსკის მარტებში; ბ) მოსკოვის სამხედრო ოლქისა: რიაზანის გუბერნიის—რიაზანისა, ეგორიევსკისა, მიხაილოვსკისა, პროსკისა, რანენბურგსკისა, რიაჟსკისა და სკოპინისაში; კალუგის გუბერნიის—კალუგისა, ლიხვინისა, მლოოიაროსლავსკისა, მედინსკისა, მეშროვსკისა, პერემისლსკისა და ტარუსკისა; ტულის გუბერნიის—ტულისა, ალექსინსკისა, ბოგოროდიცკისა, ბელევისკისა, ნოვოსილსკისა და ოდოვესკის მარტებში. 2. გაწვეულ იქნან სამხაბურში იმპერიაში მცხოვრები ყველა ის სათადარიგო აფიცრები, რომელნიც, თანახმად ამ შამად მომქმედ წეს-რიგისა, დანიშნულნი არიან საომრად გამზადებულ ჯარის შესავსებად. და 3. ზოგიერთ ზემოდ ჩამოთვლილ მარტებში სათადარიგო ჯარის კაცთა გაწვევის გარდა, დამზადებულ იქნას საჭირო რიცხვი ცხენებისა, მომქმედ წეს-რიგის თანახმად. უმართებელესი სენატი ზემოდ აღნიშნულის განსახორციელებლად შესაფერს განკარგულებას მოახდენს. ნამდვილს მისი უდიდებულესობის ხელით აწერია: „ნიკოლოზი“. ცარსკოე სელო, 20 აპრილი 1904 წელი“.

**მუქაშვილი,** 27 აპრილი, საღამოს 7 საათი (საკუთარის კორესპონდენტისაგან). პორტ-არტურის რკინის გზაზე მიმოსვლა აღდგენილ იქნა 26 აპრილს, ღამე.

**ლონდონი** (რეიტ. საგ.) „რეიტერის სააგენტოს“ კორესპონდენტი, რომელიც იაპონიის ჯართან არის, აღწერს იალუსთან მომხდარ ბრძოლას: როდესაც ნიღარზე დილის ნისლი ვიფანტა, გამოჩნდა იაპონიის ქვეითა ჯარი, საომარ რიგზე გამოწყობილი იჯუს პირდაპირ, კინტატაოს კუნძულიდან ორმა ბატარეამ ბრძოლა დაიწყო. ნახევარ საათს ყუმბარებს ესროდა მანჯურის მხარეს მდებარე გორაკებს. შის ამოსვლისას, ბატარეებმა ნაპირს დაუწყეს სროლა, მაგრამ რუსებმა პასუხი არ გასცეს; როგორც ეტყობოდა, რუსებს ღამე თავიანთი ბატარეები უკან დაეწიათ. იმ აღმდეგებს, სადაც რუსის ჯარი უნდა ყოფილიყო, სიცოცხლის ნიშან-წყალი არ ეტყობოდა. დილის შვიდ საათს შემდეგ იაპონიის ჯარმა იერიში დაიწყო და გაშლილად წავიდა წინ. გორაკებიდან რამდენიმე ას მეტრის მანძილზე რუსებმა ერთბაში სროლა დაიწყეს. ია-

პონიის ბატარეებმა სეტყვასავით დაუშინეს ყუმბარები გორაკებს. იაპონელების ყუმბარები სწორედ იქა სკდებოდა, სადაც უმიზნებდნენ. რუსების ბატარეები გაჩუმებული იყვნენ. როდესაც იაპონიის ჯარის პირველი რიგი მდინარედან რამდენიმე ასი მეტრის მანძილზე იყო, თხრილებში ჩასაფრებულმა რუსებმა მოულოდნელად სროლა დაუწყეს. წინ მიმავალი იაპონელი ქვიშის გორაკებს ამოეფარნენ და იქიდან დაიწყეს სროლა. ამვე დროს ზემოდან, იმით თავზე, იაპონიის ბატარეები ყუმბარეს უშენდნენ რუსებს. იაპონიის აფიცრების ერთი ნაწილი ცხენებზე იყო, მეორე ნაწილი წინ მიუძღოდა იერიშის მიმართ. რამდენიმე სანტიმეტრზე განაცხადა საავადმყოფოში, რომ ბრძოლის ველზე დაჭრილები არიანო. რუსების უკვალო თოფის წამალი კარგი თვისებისაა: შეუძლებელი იყო ზარბაზნების რიცხვის და იმ ადგილის გაგება, სადაც ბატარეები იდგა. 8 საათს შემდეგ იაპონიის ზარბაზნების და ქვეითა ჯარის მოქმედების მეოხებით მთელ პოზიციასზე რუსებმა სროლა შესწყვიტეს. მოხანდა, რუსების რაზმები მთის გზებით როგორ იწვედნენ უკან. როგორც ეტყობა, იაპონელების ზარალი დიდია. იაპონელები ჯიანჭველებით მიტოვებდნენ კლდეების პიტლო გვერდებზე. იერიშის მიმართი რაზმი იმ გორაკზე ავიდა, რომელზედაც უკან წასული რუსების გზა იყო, და სწორედ იმ დროს, როდესაც იაპონელი შეჭურდნენ გორაკის თავზე, მათ შორის გასკდა ორი ყუმბარა საკუთარ ბატარეისა. 12-მდე კაცი იქვე მკვდარი დაეცა, დანარჩენნი საჩქაროდ

დაემუნენ გორაკიდან. ერთი სალონარი თავის ამხანაგებზე აღრე აცოცდა და იაპონიის ზარბაზარი დროშა ააფრიალა რუსების პოზიციის უმაღლეს ადგილზე. რუსებმა იაპონელებმა, რომელნიც ბრძოლის უსიყვარულნი იყვნენ, კედლებზე დასველეს და დაიძახეს „ბანაი!“ ქვეითა ჯარი, არტილერია და ობოზი ყოველის მხრით კუნძულისკენ გაექანა.

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. ჯაბაძე

**განსხვავებული**

**კუთხისუი**

ი. „გოკიელოვის შვილები“-ს საავტორო სახელში იყიდება საუკეთესო ლირების: შაბანანი ნამდვილ ინგლისური გოგირდის ყველი „სუბლენა“ მანქანა ვენახის სარწყავი „ვერმორელი“ მანქანები გოგირდის საბერავი. რაფა ვენახის საკონაფი. აგრეთვე ვერმორელის მანქანის ყველა ნაწილები (1—142—6)



ლოპტორი მადიციონისა 3ლ. იმ. ინაზვილი მიიღებს შიგნულით, ქალების და ბავშვების ავადმყოფობით შემოზარბულ დღისით 1—2 ს. და საღამოთი 5—8 ს. მდე. ალექსევის ქუჩა № 7. მიხაილოვის ქუჩის დასაწყისი. (10—125—15)

**სამკურნალო ვანები და ფყალსასხური**

ფყალსასხური ცხელი და ცივი. ტემპერატურა ყოველნაირი და 4 ატმოსფერის სიმძიმედ. ფყლის სხურება ფოტოლანდიური, შარკოსოზური და სხვა გვარი. სასე ვანები, ნახევარ ვანები; ვანები ჩასაჯდომი და ფეხთათვის სასურველ გრადუსისა. პაერ გამოშვარალი და ორთქლის მანქანები სხვა-და-სხვა ექსტრაქტებისაგან. წყლის გადვლება, დასველება და შესვევა ვერმანიაში ცნობილ ჰიდრაპატის კნეივისა და სხვათა სისტემისაგან. ეს სისტემა მე შევისწავლე თვით კნეივისაგან და მოწმობაც მაქვს იმისაგან მიღებული. ვანები და სხურება არჩენს ძაბაზს, მოშლილ ნივთებს, ძაბაზს, მუცლის უკმარას, სისუსტეს, თავის ტკივილს და სხვას. მოწყობილება საუკეთესოა და თვალ-ყურსაც თვითონ ვადევნებ. მოთავსებულია სახანო პალატის გვერდით; შესავალი ხანისი ქუჩიდან. ბ. ბ. ცოვიანოვი. (10—164—4)



**სანთილი „ჩულო“ (სასწაული) გაზით გა-**

ლუმენული საუპათესო ლამაზი ახლანდელის დროისა. ამგვარისავე კონტრუქციის დასაკიდებელი და კედლის ღამბეზო, აგრეთვე ფარნები ქუჩებისა, მოედნებისა ბაღებისა და სხვ. გასანათებლად. ერთად ერთი საწყობი ამ ღამბეზისა აქვს ბოზილმვს ტვილისში, ალექსანდრ. ბაღის პირდაპირ, სასტუმრო „გრანდ-ოტელი“ გვერდით. ფასი 8 მანეთი. (3—173—2)

**ფეხსაცმელი**

ს.-პეტერბურგის სამექანიკო წარმოების ამხანაგობისა, მკვიდრი, კოხტა და მსუბუქი, ქალისა, კაცისა და ბავშვისა,

აგრეთვე მსწრაფლ-მაჯალები და სანდალიები. ყველა ამის შექენა შეიძლება ტფილისსა და ამიერ-კავკასიის სხვა ქალაქების საუკეთესო მაღაზიებში.



გთხოვთ ყურადღება მიაქციეთ საფაბრიკო ნიშანს

**ტყავის საქონელი**

რუსეთსა და საზღვარ-გარედ დამზადებული, მრავალ ჯარის სახეობისა

„ლოპტორი“ -ის საწყობში. ტელეფონი № 346. ერევნის მაგდანო. (60—5—8)